

za to ti pak ukáži, co zde můžeš ještě vidět, a propustím tě s darem, z něhož se budeš, řekneš-li mi jen pravdu, celý svůj život radovat.“ Když jsem potom mlčel a přemýšlel, král pokračoval a řekl: „Jen mluv, jen mluv! Začni nejvyšším a skonči nejnižším! Je to nutné, chceš-li se dostat zase na povrch země.“

Odpověděl jsem: „Mám-li začít stavem nejvyšším, začnu právem duchovními. Ti jsou obyčejně všichni a ve všech náboženstvích takoví, jak je popsal ve své řeči Eusebius; pohrdají totiž klidem, vyhýbají se rozkoším, pracují ve svém povolání horlivě, jsou trpěliví a opovržení, neteční k slávě, chudí statky, bohatí svědomím, pokorní k svým zásluhám a hrdí k neřestem; a stejně jako tito usilují jen o to, aby sloužili Bohu a aby jak svým příkladem, tak svými slovy přivedli také ostatní lidi do říše boží, stejně pečují světské hlavy a představení jen o plnou spravedlnost, kterou udělují chudému i bohatému bez ohledu na osobu. Teologové jsou takřka samí Jeronymové a Bedové, kardinálové vesměs Boromejští, biskupové Augustini, opatové noví Hilarioni, Pachomové a všichni ostatní duchovní žijí jako kongregace eremitů v thébské pustině. Kupci neobchodují z lakoty nebo pro zisk, nýbrž proto, aby posloužili svému bližnímu zbožím, které k tomu cílí svážejí s velikým nebezpečím z dalekých zemí. Krčmáři neprovozují své živnosti, aby zbohatli, ale aby mohli hladově, žíznivě a pocestné občerstvit a vysílené milosrdně pohostit. Stejně nehledá lékař svého prospěchu, ale zdraví svých pacientů, a k témuž směřují také apatykáři. Řemeslníci neznají úskoků, lží a podvodů, nýbrž snaží se obsloužit své zákazníky trvanlivou a poctivou prací. Krejčí nekradou a tkalci zůstávají pro svou poctivost tak chudí, že by se u nich neuživila ani myš, kdyby jim tu a tam neschovali nějaké klubko nití. Lichva je neznámá, neboť boháč pomáhá potřebným z křesťanské lásky, aniž byl o to prošen. A nemůže-li chudáš zaplatit, boháč mu jeho dluh dobrovolně promjí. Není pýchy, protože každý ví a pamatuje, že je smrtelný. Není závisti, protože každý uznává druhého za obraz boží, milovaný Tvůrcem. Nikdo se nehnevá na druhé, protože každý ví, že Kristus trpěl a zemřel za všechny. Není slechu o necudnosti a nezřízených tělesných

361

choutkách, ale stane-li se něco takového, děje se to z touhy a z lásky k dětem, aby bylo rozmnoženo království boží. Není žroutů a opilců, ale poctí-li se dva připítím, spokojí se oba nepatrným křesťanským podroušením. Není liknavosti v službě Bohu, neboť každý se horlivě snaží a usiluje, jak by přede všemi ostatními Bohu posloužil, a velké boje jsou teď na zemi právě proto, že jedna strana soudí, že strana druhá neslouží Bohu dostatečně. Není již lakomců, jsou jen strádalové; není marnotratníků, jsou jen štedří; není válečných tyranů, olupujících a vraždících lidí, jsou jen vojáci, chránící vlast; není svěvolných, lenivých žebráků, jsou pohrdači bohatstvím a milovníci dobrovolné chudoby; není lichvářů, jsou jen prozíraví lidé, kteří přebytečné obilí a víno schovávají lidem pro příští nouzi.“

362

GRIMMELSHAUSEN, Hans Jakob Christoffel von. *Dobrodružný Simplicius Simplicissimus*. Praha: Odeon, 1976.